

ՀԱՄԱՁԱՅՆԱԳԻՐ

ԷԼԵԿՏՐԱԷՆԵՐԳԵՏԻԿԱՅԻ ՈԼՈՐՏՈՒՄ ԲՆԱԿԱՆ ՄԵՆԱՇՆՈՐՀՆԵՐԻ ԿՈՂՄԻՑ ՄԱՏՈՒՑՎՈՂ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԱՍԱՆԵԼԻՈՒԹՅԱՆ, ԱՅԴ ԹՎՈՒՄ՝ ԳՆԱԳՈՅԱՑՄԱՆ ԵՎ ՍԱԿԱԳՆԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՈՒՆՔՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

(Սանկտ Պետերբուրգ, 2010 թվականի նոյեմբերի 19)

Բելառուսի Հանրապետության Կառավարությունը, Ղազախստանի Հանրապետության Կառավարությունը եւ Ռուսաստանի Դաշնության Կառավարությունը, այսուհետ՝ Կողմեր,

առաջնորդվելով «Մաքսային միության եւ Միասնական տնտեսական տարածքի մասին» 1999 թվականի փետրվարի 26-ի պայմանագրով, «Եվրասիական տնտեսական համայնքի մասին» 2000 թվականի հոկտեմբերի 10-ի պայմանագրով, «Անկախ պետությունների համագործակցության (այսուհետ՝ ԱՊՀ) անդամ պետությունների էլեկտրաէներգիայի համակարգերի զուգահեռ աշխատանքի ապահովման մասին» 1998 թվականի նոյեմբերի 25-ի պայմանագրով, «Անկախ պետությունների համագործակցության անդամ պետությունների էլեկտրաէներգիայի տարանցիկ փոխադրման եւ հզորության մասին» 2000 թվականի հունվարի 25-ի պայմանագրով, «ԱՊՀ անդամ պետությունների էլեկտրաէներգիայի օբյեկտներում վթարների եւ այլ արտակարգ իրավիճակների դեպքում փոխօգնության մասին» 2002 թվականի մայիսի 30-ի համաձայնագրով, «ԱՊՀ անդամ պետությունների էլեկտրաէներգիայի ընդհանուր շուկայի ձեւավորման մասին» 2005 թվականի նոյեմբերի 25-ի հայեցակարգով, «Անկախ պետությունների համագործակցության անդամ պետությունների էլեկտրաէներգիայի ընդհանուր շուկայի ձեւավորման մասին» 2007 թվականի մայիսի 25-ի համաձայնագրով, «Եվրասիական տնտեսական համայնքի (ԵվրԱզԷՍ-ի) անդամ պետությունների էներգետիկ ընդհանուր շուկայի ձեւավորման մասին» 2008 թվականի դեկտեմբերի 12-ի հայեցակարգով, «Բնական մենաշնորհների սուբյեկտների գործունեության կարգավորման միասնական սկզբունքների եւ կանոնների մասին» 2010 թվականի

դեկտեմբերի 9-ի պայմանագրով, «Մրցակցության ընդհանուր սկզբունքների եւ կանոնների մասին» 2010 թվականի դեկտեմբերի 9-ի համաձայնագրով,

ձգտելով էլեկտրական էներգիայի արտադրության եւ փոխանցման ոլորտում զարգացնել փոխադարձ շահութաբեր համագործակցություն,

պատրաստակամություն արտահայտելով՝ էլեկտրաէներգետիկայի ոլորտում իրավահավասար փոխհամագործակցություն վարելու վերաբերյալ՝ Կողմ հանդիսացող պետությունների էլեկտրաէներգետիկայի համակարգերի կառավարման հարցում փոխադարձ վստահության եւ չմիջամտության հիման վրա,

ձգտելով նպաստել Միասնական տնտեսական տարածքի (այսուհետ՝ ՄՏՏ) անդամ պետությունների էլեկտրաէներգետիկական ընդհանուր շուկայի ձեւավորմանը,

համաձայնեցին հետեւյալի մասին.

Հոդված 1

Հիմնական հասկացություններն ու սահմանումները

Սույն Համաձայնագրի նպատակներով օգտագործվում են հետեւյալ հիմնական հասկացություններն ու սահմանումները.

«էլեկտրաէներգիայի ներքին շուկայի սուբյեկտ»՝ ՄՏՏ անդամ պետության ազգային օրենսդրության համաձայն, էլեկտրաէներգիայի (հզորության) շուկայի սուբյեկտ հանդիսացող անձինք, որոնք գործունեություն են ծավալում էլեկտրաէներգետիկայի ոլորտում, այդ թվում՝ էլեկտրաէներգիայի (հզորության) արտադրություն, էլեկտրաէներգիայի (հզորության) ձեռքբերում եւ վաճառք, սպառողների էներգամատակարարում, էլեկտրաէներգիայի (հզորության) փոխանցում, էլեկտրաէներգետիկայի ոլորտում օպերատիվ-դիսպետչերական կառավարման մասով ծառայությունների մատուցում, էլեկտրաէներգիայի (հզորության) իրացում, էլեկտրաէներգիայի առք ու վաճառքի կազմակերպում.

«էլեկտրաէներգետիկայի ոլորտում բնական մենաշնորհների սուբյեկտների կողմից մատուցվող ծառայություններ»՝ էլեկտրական ցանցով էլեկտրաէներգիայի հաղորդման, օպերատիվ-դիսպետչերական կառավարման եւ էլեկտրաէներգետիկայի բնագավառի եւ

այլ ծառայություններ, որոնք, Կողմ հանդիսացող պետությունների ազգային օրենսդրության համաձայն, վերաբերում են բնական մենաշնորհների ոլորտին.

«բնական մենաշնորհների կողմից մատուցվող ծառայությունների հասանելիություն»՝ Կողմ հանդիսացող պետություններից մեկի ներքին շուկայի սուբյեկտի կողմից՝ էլեկտրաէներգետիկայի ոլորտում բնական մենաշնորհների սուբյեկտների կողմից մատուցվող ծառայություններից օգտվելու հնարավորություն Կողմ հանդիսացող մյուս պետության տարածքում.

«ՄՏՏ անդամ պետությունների էլեկտրաէներգետիկական ընդհանուր շուկա»՝ անդամ պետությունների էլեկտրաէներգետիկական ներքին շուկայի սուբյեկտների միջեւ հարաբերությունների համակարգ, որը կապված է էլեկտրաէներգիայի (հզորության)՝ ընդհանուր կանոնների եւ համապատասխան պայմանագրերի հիմքով մատուցվող առք ու վաճառքի եւ հարակից ծառայությունների հետ.

«Կողմ հանդիսացող պետությունների ներքին կարիքները»՝ էլեկտրաէներգիայի (հզորության) ծավալները, որոնք անհրաժեշտ են օգտագործման համար Կողմեր հանդիսացող համապատասխան պետությունների տարածքում.

«էլեկտրաէներգիայի (հզորության) միջպետական հաղորդում»՝ Կողմերի իրավասու կազմակերպությունների կողմից էլեկտրաէներգիայի (հզորության) փոխադրման եւ (կամ) փոխարինման ծառայությունների մատուցում: Ազգային օրենսդրության առանձնահատկություններով պայմանավորված՝ համապատասխան հարաբերությունները ձեւակերպվում են տարանցիկ փոխադրման պայմանագրերով կամ այլ պայմանագրերով, այդ թվում՝ էլեկտրաէներգիայի (հզորության) առք ու վաճառքի պայմանագրերով.

«էլեկտրաէներգիայի (հզորության) փոխադրում»՝ Կողմ հանդիսացող պետություններից մեկի տարածքում արտադրված էլեկտրաէներգիայի (հզորության) փոխհոսքերի ապահովում Կողմ հանդիսացող մեկ այլ պետության ցանցերով այդ պետության մատակարարման կետերի միջեւ, որոնք տեղակայված են նրա սահմանի (սահմանների) վրա.

«էլեկտրաէներգիայի (հզորության) փոխարինում»՝ դեպի էներգահամակարգ եւ էներգահամակարգից դուրս էլեկտրաէներգիայի (հզորության) հավասար ծավալների՝

փոխկապակցված եւ միաժամանակյա մատակարարում մատակարարման տարբեր կետերի միջեւ, որոնք տեղակայված են Կողմ հանդիսացող պետության սահմանի (սահմանների) վրա:

Հոդված 2

Էլեկտրաէներգետիկայի ոլորտում փոխհամագործակցության սկզբունքները

1. Էլեկտրաէներգետիկայի ոլորտում Կողմերի փոխհամագործակցությունը հիմնվում է հետեւյալ սկզբունքների վրա՝

– Կողմ հանդիսացող պետությունների էլեկտրաէներգետիկական համակարգերի (այսուհետ՝ Կողմ հանդիսացող պետությունների էներգահամակարգեր) զուգահեռ աշխատանքի տեխնիկական եւ տնտեսական առավելությունների օգտագործում,

– զուգահեռ աշխատանքների իրականացման ընթացքում տնտեսական վնաս չհասցնելու սկզբունք,

– մեխանիզմների օգտագործում, որոնք հիմնված են շուկայական հարաբերությունների եւ բարեխիղճ մրցակցության ու որակի վրա՝ էլեկտրաէներգիայի (հզորության) պահանջարկը բավարարելու կայուն համակարգերի ձեւավորման հիմնական գործիքներից մեկի օգտագործմամբ,

– պետությունների զուգահեռ աշխատող էներգահամակարգերի հիմքով ՄՏՏ Էլեկտրաէներգետիկական ընդհանուր շուկայի փուլային ձեւավորում՝ հաշվի առնելով Կողմ հանդիսացող պետությունների էլեկտրաէներգիայի շուկայի գործող մոդելների առանձնահատկությունները,

– էլեկտրաէներգետիկայի ոլորտում Կողմ հանդիսացող պետությունների օրենսդրության փուլային ներդաշնակեցում,

– տեխնիկական նորմերի եւ կանոնների ներդաշնակեցում:

2. Էլեկտրաէներգետիկայի ոլորտում բնական մենաշնորհների սուբյեկտների գործունեության կարգավորումը իրականացվում է ընդհանուր սկզբունքների, կանոնների եւ մեթոդների հիման վրա, որոնք սահմանված են «Բնական մենաշնորհների

սուբյեկտների գործունեության կարգավորման ընդհանուր սկզբունքների եւ կանոնների մասին» պայմանագրում:

3. Կողմերը նպաստում են իրենց պետությունների էլեկտրաէներգետիկայի զարգացման ծրագրերի համակարգմանը՝ նպատակ ունենալով ապահովել էլեկտրաէներգետիկայի ոլորտում երկարաժամկետ արդյունավետ համագործակցություն:

Հոդված 3

Էլեկտրաէներգետիկայի ոլորտում բնական մենաշնորհների սուբյեկտների կողմից մատուցվող ծառայություններից առանց խոչընդոտների օգտվելու ապահովման սկզբունքները

Առկա տեխնիկական հնարավորությունների սահմաններում Կողմերը ապահովում են էլեկտրաէներգետիկայի ոլորտում բնական մենաշնորհների սուբյեկտների կողմից մատուցվող ծառայություններից առանց խոչընդոտների օգտվելու հասանելիություն, պայմանով որ նշված ծառայությունները որպես առաջնային օգտագործվեն Կողմ հանդիսացող պետությունների ներքին պահանջների ապահովման համար հետեւյալ սկզբունքների հիմքով՝

– էլեկտրական էներգիայի ներքին շուկայի սուբյեկտներին ներկայացվող պահանջների հավասարություն, որոնք սահմանված են Կողմ հանդիսացող պետությունների ազգային օրենսդրությամբ, երբ այդ ծառայությունները մատուցվում են այդ պետության տարածքում,

– էլեկտրաէներգետիկայի ոլորտում բնական մենաշնորհների կողմից մատուցվող ծառայությունների հասանելիություն տրամադրելիս՝ ազգային օրենսդրության հաշվառում, պայմանով որ նշված ծառայությունները որպես առաջնային օգտագործվեն Կողմ հանդիսացող պետությունների ներքին պահանջների ապահովման համար,

– էլեկտրաէներգետիկայի օբյեկտների տեխնիկական պատշաճ վիճակի ապահովում, որոնք ազդում են էներգահամակարգի զուգահեռ աշխատանքների ռեժիմների վրա՝ բնական մենաշնորհների սուբյեկտների կողմից մատուցվող ծառայությունների ժամանակ,

– ՄՏՏ անդամ պետությունների էլեկտրաէներգիայի ներքին շուկայի սուբյեկտների միջև ծագող հարաբերությունների ձեւակերպում պայմանագրային հիմքով,

– բնական մենաշնորհների սուբյեկտների կողմից մատուցվող ծառայությունների փոխհատուցվելիություն:

Հոդված 4

Էլեկտրաէներգիայի (հզորության) առանց խոչընդոտների միջպետական փոխանցման սկզբունքները, ապահովման միջոցները եւ գործնական իրականացումը

4.1. Էլեկտրաէներգիայի (հզորության) միջպետական փոխանցումը ապահովող սկզբունքները

4.1.1. ՄՏՏ սահմանակից անդամ պետությունների էլեկտրահամակարգի միջոցով էլեկտրաէներգիայի (հզորության) միջպետական փոխանցման միջոցով ապահովվում է Կողմերի կողմից՝ առկա տեխնիկական հնարավորությունների սահմանում, պայմանով, որ որպես առաջնահերթություն ապահովվեն Կողմ հանդիսացող պետությունների ներքին պահանջները:

4.1.2. Էլեկտրաէներգիայի (հզորության) միջպետական փոխանցման տեխնիկական հնարավորությունները սահմանվում են հաշվի առնելով հետեւյալ առաջնահերթությունները.

– Կողմ հանդիսացող այն պետությունների ներքին պահանջների ապահովում, որոնց էներգահամակարգի միջով պլանավորվում է իրականացնել միջպետական հաղորդում,

– էլեկտրաէներգիայի (հզորության) միջպետական հաղորդման ապահովում ՄՏՏ անդամ պետության էներգահամակարգի մի մասից դեպի մյուս մասը՝ Կողմ հանդիսացող սահմանակից պետությունների էներգահամակարգի միջոցով,

– էլեկտրաէներգիայի (հզորության) միջպետական հաղորդման ապահովում ՄՏՏ անդամ պետության էներգահամակարգի միջոցով ՄՏՏ մի անդամ պետության էներգահամակարգից դեպի ՄՏՏ այլ անդամ պետության էներգահամակարգ,

– էլեկտրաէներգիայի (հզորության) միջպետական հաղորդման ապահովում USS անդամ պետության էներգահամակարգի միջոցով՝ նպատակ ունենալով կատարել USS անդամ չհանդիսացող այլ պետությունների էլեկտրաէներգետիկայի ոլորտի սուբյեկտների նկատմամբ պարտավորությունները:

4.1.3. Էլեկտրաէներգիայի (հզորության) միջպետական փոխանցման ժամանակ Կողմերի իրավասու կազմակերպությունները առաջնորդվում են էլեկտրաէներգիայի (հզորության) միջպետական հաղորդման արժեքի փոխհատուցման սկզբունքով՝ ելնելով Կողմ հանդիսացող պետության գործող օրենսդրության առանձնահատկություններից:

4.1.4. Էլեկտրաէներգիայի (հզորության) միջպետական հաղորդումը USS անդամ չհանդիսացող այլ պետությունների էլեկտրաէներգետիկայի ոլորտի սուբյեկտների նկատմամբ պարտավորությունները կատարելու նպատակով կարգավորվում է երկկողմանիորեն՝ հաշվի առնելով Կողմ հանդիսացող պետությունների ազգային օրենսդրությունը:

4.2. USS շրջանակում էլեկտրաէներգիայի (հզորության) միջպետական փոխանցումը ապահովող միջոցները

Կողմ հանդիսացող պետությունների էներգահամակարգերով, էլեկտրաէներգիայի (հզորության) անխափան միջպետական հաղորդում ապահովելու նպատակով՝ Կողմերը իրականացնում են համաձայնեցված համալիր նախապատրաստական միջոցառումներ.

– նախքան էլեկտրաէներգիայի (հզորության) հաղորդման օրացուցային տարվա սկիզբը՝ Կողմերի իրավասու կազմակերպությունները հայտարարում են էլեկտրաէներգիայի (հզորության) միջպետական հաղորդման համար նախատեսված պլանային ծավալների մասին՝ էլեկտրաէներգիայի (հզորության) արտադրության եւ սպառման կանխատեսվող հաշվեկշիռների մեջ հաշվի առնելու համար, այդ թվում՝ հաշվի առնելու համար բնական մենաշնորհների սուբյեկտների կողմից մատուցվող ծառայությունների սակագների հաշվարկման ժամանակ նման մատակարարումները,

– էլեկտրաէներգիայի (հզորության) հաղորդման պլանային արժեքի հաշվարկման հիմքով Կողմերի կողմից իրավասություն ստացած կազմակերպությունները կնքում են պայմանագրեր՝ ձեռք բերված պայմանավորվածությունները իրականացնելու նպատակով:

Կողմ հանդիսացող պետությունների էներգահամակարգերով էլեկտրաէներգիայի (հզորության)՝ անխափան միջպետական հաղորդում ապահովելու նպատակով, Կողմերի իրավասու մարմինները կիրառում են ՄՏՏ անդամ պետությունների համար սահմանված միասնական մեթոդաբանություն, որը ներառում է էլեկտրաէներգիայի (հզորության) հաղորդման տեխնիկական պայմանների եւ ծավալների սահմանման կարգը, ինչպես նաեւ էլեկտրաէներգիայի (հզորության) միջպետական հաղորդման հետ կապված ծառայությունների գնագոյացման առումով համաձայնեցված մոտեցումները: Այդ մեթոդաբանությունը ներառված է սույն Համաձայնագրի հավելվածում:

4.3. Էլեկտրաէներգիայի (հզորության) միջպետական անարգել հաղորդումը ապահովող սկզբունքները:

4.3.1. Կողմերի ազգային օրենսդրության համաձայն սահմանված կազմակերպությունները իրենց պետության տարածքում ապահովում են էլեկտրաէներգիայի (հզորության) միջպետական հաղորդում միասնական մեթոդաբանության համաձայն, որը նախատեսված է սույն Համաձայնագրի 4-րդ հոդվածի 4.2 կետով եւ ազգային օրենսդրության համաձայն:

4.3.2 Էլեկտրաէներգիայի (հզորության) միջպետական հաղորդման իրականացումը, էլեկտրացանցային տնտեսության օբյեկտների շահագործման ապահովումը, որոնք անհրաժեշտ են էլեկտրաէներգիայի (հզորության) միջպետական հաղորդում ապահովելու համար, կատարվում է էլեկտրաէներգիայի (հզորության) միջպետական հաղորդման ապահովման հետ կապված ծառայություններ մատուցող՝ Կողմ հանդիսացող պետությունների նորմատիվ-իրավական եւ նորմատիվ-տեխնիկական փաստաթղթերի համաձայն:

4.3.3. Էլեկտրաէներգիայի (հզորության) միջպետական հաղորդման ապահովումը մերժելու դեպքում, Կողմ հանդիսացող պետությունների իրավասու կազմակերպությունները ապահովում են մերժումը հիմնավորող նյութերի տրամադրումը:

Հոդված 5

Էլեկտրաէներգետիկայի ոլորտում բնական մենաշնորհների սուբյեկտների կողմից մատուցվող ծառայությունների մասով գնագոյացման (սակագնի գոյացման) սկզբունքները

Էլեկտրաէներգիայի ոլորտում բնական մենաշնորհների սուբյեկտների կողմից մատուցվող ծառայությունների մասով գնագոյացումը (սակագնի գոյացումը) իրականացվում է Կողմերի ազգային օրենսդրության համաձայն:

ՄՏՏ անդամ պետությունների էլեկտրաէներգետիկայի ընդհանուր շուկայում էլեկտրաէներգետիկայի ոլորտի բնական մենաշնորհների սուբյեկտների կողմից մատուցվող ծառայությունների սակագները չպետք է գերազանցեն համարժեք ներքին սակագները, որոնք գործում են էլեկտրաէներգիայի ներքին շուկայի սուբյեկտների համար:

Հոդված 6

Փոփոխությունների եւ լրացումների կատարումը, վեճերի լուծումը

Կողմերի փոխհամաձայնությամբ՝ սույն Համաձայնագրում փոփոխություններ եւ լրացումներ կարող են կատարվել, որոնք ձեւակերպվում են առանձին արձանագրություններով:

Կողմերի միջեւ սույն Համաձայնագրի դրույթների մեկնաբանման եւ (կամ) կիրառման հետ կապված վեճերը կարգավորվում են, առաջին հերթին, բանակցությունների եւ խորհրդակցությունների միջոցով:

Եթե Կողմերը չեն կարգավորում վեճը՝ դրա վերաբերյալ Կողմերից մեկից մյուսին ուղղված պաշտոնական գրավոր խնդրանքի ներկայացման օրվանից հետո 6 ամսվա ընթացքում, ապա, վեճի կարգավորման այլ միջոցի վերաբերյալ Կողմերի միջեւ պայմանավորվածության բացակայության դեպքում, վեճի Կողմերից յուրաքանչյուրը կարող է այդ վեճը հանձնել Եվրասիական տնտեսական համայնքի դատարանի քննությանը:

Էլեկտրաէներգիայի հաղորդման հետ կապված հարաբերությունների կարգավորումները իրականացվում են՝ հաշվի առնելով այլ միջազգային համաձայնագրերն ու պայմանագրերը:

Հոդված 7

Համաձայնագրի գործողության ժամկետը

Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելու, դրան միանալու եւ դրանից դուրս գալու կարգը սահմանվում է «Մաքսային միության պայմանագրաիրավական բազայի ձեւավորմանը միտված միջազգային պայմանագրերն ուժի մեջ մտնելու, դրանցից դուրս գալու եւ դրանց միանալու կարգի մասին» 2007 թվականի հոկտեմբերի 6-ի արձանագրությամբ:

Կատարված է Սանկտ Պետերբուրգ քաղաքում, 2010 թվականի նոյեմբերի 19-ին, մեկ բնօրինակից՝ ռուսերենով:

Համաձայնագրի բնօրինակը պահպանվում է Եվրասիական տնտեսական ընկերակցության ինտեգրացիոն կոմիտեում, որը, հանդիսանալով սույն Համաձայնագրի ավանդապահ՝ յուրաքանչյուր Կողմի կտրամադրի դրա հաստատված պատճենը:

(ստորագրություններ)

Հավելված

**«Էլեկտրաէներգետիկայի ոլորտում բնական
մենաշնորհների կողմից մատուցվող
ծառայությունների հասանելիության, այդ
թվում՝ գնագոյացման եւ սակագնային
քաղաքականության հիմունքների մասին»
համաձայնագրին**

ՄԻԱՍՆԱԿԱՆ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՏԱՐԱԾՔԻ ԱՆԴԱՄ ՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԻՋԵՎ ԷԼԵԿՏՐԱԷՆԵՐԳԻԱՅԻ (ՀՁՈՐՈՒԹՅԱՆ) ՄԻՋՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՂՈՐԴՄԱՆ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

1. Էլեկտրաէներգիայի (հզորության) միջպետական հաղորդման տարեկան կանխատեսվող ծավալների ձեւավորման եւ դրանց համար հայտեր ներկայացնելու կարգի հիմնական դրույթները, որոնք ենթակա են՝ Էլեկտրաէներգիայի (հզորության) արտադրության եւ կիրառման կանխատեսվող հաշվեկշռի, այդ թվում բնական մենաշնորհների սուբյեկտների կողմից մատուցվող ծառայությունների սակագների հաշվարկման ժամանակ հաշվի առնվող հաշվեկշռի մեջ ներառման

1.1. Բելառուսի Հանրապետության տարածքում

1.1.1. Բելառուսի Հանրապետության ազգային էլեկտրացանցերով էլեկտրաէներգիայի (հզորության) միջպետական հաղորդման տարեկան կանխատեսվող ծավալները սահմանվում են միջպետական հաղորդում իրականացնելու համար իրավասու կազմակերպության կողմից՝ ներկայացվող հայտի հիման վրա:

1.1.2. Առաջիկա օրացուցային տարվա համար հայտը ներկայացվում է ոչ ուշ, քան նախորդ տարվա ապրիլի 1-ը: Հայտի մեջ նշվում է էլեկտրաէներգիայի միջպետական հաղորդման եւ առավելագույն հզորության տարեկան ծավալը՝ ըստ ամիսների:

1.1.3. Հայտը ուսումնասիրելիս՝ Բելառուսի Հանրապետության իրավասու կազմակերպությունը առաջնորդվում է առկա տեխնիկական հնարավորությունների

չափով, որը սահմանվում է սույն մեթոդաբանության համաձայն: Եթե հայտով ներկայացվող էլեկտրաէներգիայի միջպետական հաղորդման չափը գերազանցում է ընդհանուր տեխնիկական հնարավորությունների չափը տարեկան կտրվածքով կամ տարվա որեւէ ամսի համար, ապա Բելառուսի Հանրապետության իրավասու կազմակերպությունը հայտ ներկայացնող կազմակերպությանն ուղարկում է հիմնավորված մերժում:

1.1.4. Էլեկտրաէներգիայի միջպետական հաղորդման պահանջվող ծավալները, որոնց շուրջ համաձայնություն է ձեռք բերվել Բելառուսի Հանրապետության իրավասու կազմակերպության հետ, ձեւակերպվում են որպես էլեկտրաէներգիայի հաղորդման պայմանագրի հավելված եւ հաշվի են առնվում էլեկտրաէներգիայի հաղորդման ծառայությունների համար վճարների սակագները հաշվարկելու ժամանակ:

1.1.5. Միջպետական հաղորդման համար նախատեսվող էլեկտրաէներգիայի ծավալները կարող են ճշտվել Կողմերի իրավասու կազմակերպությունների համաձայնությամբ՝ մինչեւ ծրագրված միջպետական հաղորդմանը նախորդող տարվա նոյեմբերի 1-ը:

1.2. Ղազախստանի Հանրապետության տարածքում

1.2.1. Ղազախստանի Հանրապետության ազգային էլեկտրացանցերով էլեկտրաէներգիայի (իզոլոյության) միջպետական հաղորդման տարեկան կանխատեսվող ծավալները սահմանվում են միջպետական հաղորդում իրականացնելու համար իրավասու կազմակերպության կողմից՝ Ղազախստանի Հանրապետության համակարգային օպերատորին ներկայացվող՝ միջպետական հաղորդում իրականացնելու հայտի հիման վրա, որի մասին համաձայնություն է ձեռք բերվել Ղազախստանի Հանրապետության համակարգի օպերատորի հետ:

1.2.2. Առաջիկա օրացուցային տարվա համար հայտը ներկայացվում է ոչ ուշ, քան նախորդող տարվա ապրիլի 1-ը: Հայտի մեջ նշվում է էլեկտրաէներգիայի միջպետական հաղորդման տարեկան ծավալը՝ ըստ ամիսների եւ Ղազախստանի Հանրապետության սահմանի վրա էլեկտրաէներգիայի ընդունման եւ հանձնման կետերի նշումով:

1.2.3. Հայտը ուսումնասիրելիս Ղազախստանի Հանրապետության համակարգային օպերատորը առաջնորդվում է առկա տեխնիկական

հնարավորությունների չափով, որը սահմանվում է սույն մեթոդաբանության համաձայն: Եթե հայտով ներկայացվող էլեկտրաէներգիայի միջպետական հաղորդման չափը գերազանցում է ընդհանուր տեխնիկական հնարավորությունների չափը տարեկան կտրվածքով կամ տարվա որեւէ ամսի համար, ապա Ղազախստանի Հանրապետության համակարգի օպերատորը հայտ ներկայացնող կազմակերպությանն ուղարկում է հիմնավորված մերժում:

1.2.4. Էլեկտրաէներգիայի միջպետական հաղորդման պահանջվող ծավալները, որոնց շուրջ համաձայնություն է ձեռք բերվել Ղազախստանի Հանրապետության համակարգի օպերատորի հետ, ձեւակերպվում են որպես էլեկտրաէներգիայի հաղորդման պայմանագրի հավելված եւ հաշվի են առնվում էլեկտրաէներգիայի հաղորդման ծառայությունների համար վճարների սակագները հաշվարկելու ժամանակ:

1.2.5. Ղազախստանի ՄԷՀ-ի համաձայն էլեկտրաէներգիայի եւ հզորության կանխատեսվող հաշվեկշիռը ձեւակերպելուց հետո, մինչեւ պլանային տարվան նախորդող տարվա հոկտեմբերի 15-ը, երկկողմ միջպետական պայմանագրերով սահմանվում եւ մեծածախ շուկայի սուբյեկտների հետ համաձայնեցվում են էլեկտրաէներգիայի մատակարարումների ծավալները:

1.2.6. Միջպետական հաղորդման համար նախատեսվող էլեկտրաէներգիայի ծավալները կարող են փոփոխվել էլեկտրաէներգիայի միջպետական հաղորդման կազմակերպման եւ իրականացման համար իրավասու սուբյեկտների առաջարկով՝ մինչեւ ծրագրված մատակարարման տարվան նախորդող տարվա նոյեմբերի 1-ը:

1.3. Ռուսաստանի Դաշնության տարածքում

1.3.1. Ռուսաստանի Դաշնության Միասնական էներգետիկ համակարգերի (Ռուսաստանի ՄԷՀ) շրջանակներում Ռուսաստանի Դաշնության սուբյեկտների առումով ամփոփիչ կանխատեսվող հաշվեկշիռ ձեւավորելու կարգի համաձայն, իրավասու կազմակերպությունները (Ռուսաստանի Դաշնության ազգային (համառուսական) միասնական էլեկտրական ցանցի կառավարման հարցերով կազմակերպություն (ԱՄԷՏ)– «ԴՅԸ ՄԷՀ» ԲԲԸ) մինչեւ ծրագրված մատակարարման տարվան նախորդող տարվա ապրիլի 1-ը, ազգային էլեկտրացանցի կառավարում իրականացնող՝ Միասնական տնտեսական տարածքի (ՄԵՏ) անդամ պետությունների իրավասու կազմակերպությունների հետ համաձայնեցված առաջարկություն են ներկայացնում

Ռուսաստանի Դաշնության սակագների հարցերով դաշնային ծառայություն (ՄԴԾ) եւ «Միասնական էներգահամակարգերի համակարգային օպերատոր» բաց բաժնետիրական ընկերություն («ՄԷՀՀՕ» ԲԲԸ):

1.3.2. Ռուսաստանի ՄԴԾ-ի կողմից քննարկվում են համաձայնեցված առաջարկությունները եւ դրանք հաշվի են առնվում հաջորդ օրացուցային տարվա համար ըստ Ռուսաստանի Դաշնության սուբյեկտների բաշխվածության էլեկտրաէներգիայի արտադրության եւ սպառման կանխատեսվող հաշվեկշիռը ձեւակերպելիս՝ Ռուսաստանի Դաշնության օրենսդրությամբ նախատեսված ժամկետներում:

1.3.3. Միջպետական հաղորդման համար նախատեսված էլեկտրաէներգիայի եւ հզորության ծավալները, որոնք հաստատվել են ըստ Ռուսաստանի Դաշնության սուբյեկտների բաշխվածության էլեկտրաէներգիայի (հզորության) արտադրության եւ սպառման կանխատեսվող ամփոփիչ հաշվեկշռի ցուցանիշների կազմում մատակարարման տարվա համար, հաշվի են առնվում էլեկտրաէներգետիկայի ոլորտում բնական մենաշնորհների կողմից մատուցվող ծառայությունների վճարները (սակագները) հաշվարկելիս:

1.3.4. Միջպետական հաղորդման համար նախատեսված էլեկտրաէներգիայի եւ հզորության ծավալները կարող են շտկվել իրավասու կազմակերպության (միասնական ազգային (համառուսական) էլեկտրացանցի կառավարման գծով կազմակերպություններ) առաջարկով, պայմանով, որ ձեռք բերված լինի համաձայնություն ՄՏՏ անդամ պետությունների իրավասու մարմինների (կազմակերպությունների) միջեւ մատակարարման ծրագրված տարվան նախորդող տարվա նոյեմբերի 1-ը, որի ընթացքում պետք է համապատասխան փոփոխությունը կատարվի էլեկտրաէներգետիկայի ոլորտի բնական մենաշնորհների կողմից մատուցվող ծառայությունների համար սահմանված վճարներում (սակագներում):

2. Էլեկտրաէներգիայի (հզորության) միջպետական հաղորդման տեխնիկական հնարավորությունների եւ պլանավորված ծավալների սահմանման կարգը էներգահամակարգերի աշխատանքի տարեկան, ամսական, օրական եւ օրվա կտրվածքով ռեժիմների հիման վրա, ներառյալ դրույթներ, որոնցով սահմանվում են համակարգողի գործառույթները եւ իրավասությունները

2.1. Տերմինաբանությունը

Սույն մեթոդաբանության 2-րդ մասի նպատակներով, կիրառվող հասկացություններն ունեն հետեւյալ նշանակությունները.

«Վերահսկվող հատվածք» – համակարգային օպերատորների դիսպետչերական կենտրոնների կողմից սահմանվող էլեկտրահաղորդման գծերի (ԷԳ) եւ էլեկտրական ցանցերի այլ տարրերի համալիր ամբողջություն, որոնցով հաղորդվող հզորությունների փոխհոսքը վերահսկվում է կայուն աշխատանքի, էներգահամակարգերի ապահովության եւ կենսունակության ապահովման նպատակով:

«Հզորության առավելագույն թույլատրելի փոխհոսք» - համակարգի հատվածքի առավելագույն փոխհոսք, որը բավարարում է նորմալ ռեժիմների բոլոր պահանջները:

«Միջպետական հատվածք» – համակարգերի օպերատորների կողմից սահմանվող մատակարարման կետ կամ կետերի խումբ, որով անցնում են հարեւան պետությունների էներգահամակարգերը (առանձին էներգաշրջանները) միավորող միջպետական էլեկտրահաղորդման գծերը՝ տեխնիկապես պայմանավորված էլեկտրաէներգետիկական ռեժիմների զուգահեռ աշխատանքների պլանավորման եւ կառավարման գործառույթներով:

Օգտագործվող մյուս հասկացությունները ունեն Բելառուսի Հանրապետության կառավարության, Ղազախստանի Հանրապետության կառավարության եւ Ռուսաստանի Դաշնության կառավարության միջեւ կնքված Համաձայնագրում սահմանված՝ էլեկտրաէներգետիկայի ոլորտում բնական մենաշնորհների կողմից մատուցվող ծառայությունների հասանելիության ապահովման, այդ թվում՝ գնագոյացման եւ սակագնային քաղաքականության առումով նշանակությունները:

2.2. Ընդհանուր դրույթներ

2.2.1. Պլանավորման փուլում որոշվող խնդիրները՝

տարեկան պլանավորում. ՄՏՏ անդամ պետությունների միջեւ էլեկտրաէներգիայի (հզորության) պահանջվող ծավալներն իրացնելու եւ էլեկտրաէներգիայի (հզորության) ՄՏՏ անդամ պետությունների միջեւ միջպետական հաղորդման տեխնիկական հնարավորության ստուգում, որոնք հաշվի են առնվում էլեկտրաէներգիայի (հզորության) արտադրության եւ կիրառման կանխատեսվող հաշվեկշիռներում՝ հաշվի առնելով նաեւ

էլեկտրացանցերի սարքավորումների վերանորոգման տարեկան պլանային գրաֆիկները, որոնք սահմանափակում են էլեկտրաէներգիայի ներմուծման-արտահանման համար նախատեսված հատվածքը, եւ անհրաժեշտության դեպքում՝ այդ սարքավորումներում մտցվող ուղղումները,

ամսական պլանավորում. ՄՏՏ անդամ պետությունների միջեւ էլեկտրաէներգիայի (հզորության) պահանջվող ծավալներն իրացնելու տեխնիկական հնարավորության ստուգում, որոնք հաշվի են առնվում էլեկտրաէներգիայի (հզորության) արտադրության եւ սպառման տարեկան կանխատեսվող հաշվեկշիռներում՝ հաշվի առնելով նաեւ էլեկտրացանցերի սարքավորումների վերանորոգման ամսական գրաֆիկները, որոնք սահմանափակում են էլեկտրաէներգիայի ներմուծման-արտահանման համար նախատեսված հատվածքը, եւ անհրաժեշտության դեպքում՝ այդ սարքավորումներում մտցվող ուղղումները,

ռեժիմների օրական պլանավորում եւ օրվա կտրվածքով շտկում. ՄՏՏ անդամ պետությունների միջեւ էլեկտրաէներգիայի (հզորության) ծավալներն իրացնելու տեխնիկական հնարավորության ստուգում, որոնց մասին տեղեկացվում է մեկ օր առաջ՝ ըստ ժամերի՝ հաշվի առնելով իրական ռեժիմների սխեմատիկ իրավիճակը, էլեկտրացանցի սարքավորումների պլանային, ոչ պլանային եւ վթարային անջատումները, որոնք սահմանափակում են ՄՏՏ անդամ պետությունների միջեւ էլեկտրաէներգիայի ներմուծման-արտահանման համար նախատեսված հատվածքը, մատակարարումների ծավալը եւ էլեկտրաէներգիայի միջպետական հաղորդումը:

2.2.2. Պլանավորումը (ՄՏՏ անդամ պետությունների միջեւ էլեկտրաէներգիայի (հզորության) միջպետական հաղորդման պլանավորված ծավալների իրագործման հաշվարկը) իրականացվում է Ռուսաստանի ՄԷՀ-ի եւ Ղազախստանի ՄԷՀ-ի միջեւ եւ Ռուսաստանի ՄԷՀ-ի եւ Բելառուսի Միացյալ էներգետիկական համակարգի (Բելառուսի ՄԷՀ) միջեւ՝ զուգահեռ աշխատող էներգահամակարգերի հաշվարկային մոդելների օգտագործմամբ (այսուհետ՝ հաշվարկային մոդել):

2.2.3. Հաշվարկային մոդելը իրենից ներկայացնում է Ռուսաստանի ՄԷՀ-ի, Ղազախստանի ՄԷՀ-ի եւ Բելառուսի ՄԷՀ-ի տեխնոլոգիապես փոխկապակցված մասերի մաթեմատիկական մոդել պլանավորման համար անհրաժեշտ ծավալով եւ, որը ներառում է հետեւյալի նկարագրությունը.

- էլեկտրացանցի փոխարինման սխեմաների պարամետրերի եւ սյունակների,
- ակտիվ եւ ռեակտիվ հանգուցային լարումների,
- հանգույցներում էլեկտրաէներգիայի ակտիվ եւ ռեակտիվ արտադրման,
- էլեկտրաէներգիայի արտադրման ակտիվ եւ ռեակտիվ հզորության առավելագույն եւ նվազագույն սահմանի,
- ցանցային սահմանափակումների:

2.2.4. Հաշվարկային մոդելը ձեւավորվում է համակարգային օպերատորների միջեւ համաձայնեցված փոխարինման սխեմաների հիման վրա, որպես կանոն, բազային ռեժիմների համար, որոնք համապատասխանում են ձմեռային ռեժիմի առավելագույն եւ նվազագույն բեռնվածության ժամերին եւ ամառային ռեժիմի առավելագույն եւ նվազագույն բեռնվածության ժամերին (բազային հաշվարկման սխեմաներ): Սխեմային եւ ռեժիմներին բնորոշ իրավիճակների համար պետք է նշել միջպետական վերահսկվող հատվածքներում, ինչպես նաեւ ներքին վերահսկվող հատվածքներում փոխհոսքի առավելագույն թույլատրելի սահմանը, եթե այդ հատվածքները էական նշանակություն ունեն միջպետական մատակարարումների (փոխանակումներ) իրականացման համար:

2.2.5. Պլանավորման համակարգողը «ՄԷՀՀՕ» ԲԲԸ-ն է:

2.2.6. Պլանավորման յուրաքանչյուր փուլում հաշվարկային մոդելների եւ թարմացվող տեղեկությունների կազմը, այդ թվում՝ հաշվարկային մոդելներում ներառված էներգաօբյեկտների եւ էներգահամակարգերի (էներգահամակարգերի համարժեքների) ցանկը, դրանց կազմման եւ թարմացման կարգը եւ ժամանակային կանոնները, էներգահամակարգերի տարեկան, ամսական, օրական եւ օրվա կտրվածքով աշխատանքային ռեժիմների պլանավորման ձեւաչափը եւ տվյալների փոխանակման միջոցները սահմանվում են «ՄԷՀՀՕ» ԲԲԸ-ի եւ «ՄԷՀ ԴՑԸ»-ի եւ «ՄԴՎ» Էլեկտրաէներգետիկայի հանրապետական ունիտար ձեռնարկության միջեւ (այսուհետ՝ ՀՈՒՁ «ՄԴՎ»), «ՄԷՀՀՕ» ԲԲԸ-ի եւ «ՄԷՀ ԴՑԸ»-ի եւ «KEGOC» ԲԸ մասնաճյուղի՝ «Համակարգի օպերատորի ազգային դիսպետչերական կենտրոնի» (այսուհետ՝ ՀՕ ԱԴԿ) միջեւ հաստատված փաստաթղթերով:

2.3. Պլանավորման համակարգողի եւ այլ համակարգային օպերատորների գործառույթներն ու իրավասությունները

2.3.1. Պլանավորման համակարգողը իրականացնում է՝

- բազային հաշվարկային մոդելների կազմավորում,
- ՀՈՒՁ «ՄԴՎ», ՀՕ ԱԴԿ– հետ պլանավորման նպատակով տեղեկատվության փոխանակման կազմակերպում,
- էլեկտրաէներգետիկական ռեժիմների հաշվարկների անցկացում՝ ՀՈՒՁ «ՄԴՎ», ՀՕ ԱԴԿ–ից ստացված տվյալների հիման վրա,
- ՄՏՏ–ի անդամ պետությունների էներգահամակարգերի (էներգահամակարգերի հատվածների) միջեւ միջպետական փոխհոսքի շտկում, եթե հաշվարկի ժամանակ առաջ են եկել էլեկտրաէներգիայի ռեժիմների անիրագործելիություն կամ եթե ՄՏՏ անդամ պետությունների միջպետական հաղորդումների եւ մատակարարման հայցվող ծավալների ներկայացման ժամանակ հաշվարկային մոդելների վերահսկվող հատվածքներում գերազանցվել է փոխհոսքի առավելագույն թույլատրելի սահմանը՝ առաջնահերթության այն սկզբունքների ապահովման նպատակով, որոնք սահմանված են Բելառուսի Հանրապետության կառավարության, Ղազախստանի Հանրապետության կառավարության եւ Ռուսաստանի Դաշնության կառավարության միջեւ կնքված «էլեկտրաէներգետիկայի ոլորտում բնական մենաշնորհների կողմից մատուցվող ծառայությունների հասանելիության ապահովման, այդ թվում, գնագոյացման եւ սակագնային քաղաքականության հիմունքների մասին» համաձայնագրի 4.1.2 կետում.

(1) Կողմ հանդիսացող պետության ներքին կարիքների ապահովում, որոնց էներգահամակարգի միջոցով պլանավորվում է իրականացնել միջպետական հաղորդում,

(2) էլեկտրաէներգիայի (հզորության) միջպետական հաղորդման ապահովում ՄՏՏ անդամ պետության էներգահամակարգի մի մասից դեպի մյուս մասը՝ Կողմ հանդիսացող սահմանակից պետությունների էներգահամակարգի միջոցով,

(3) էլեկտրաէներգիայի (հզորության) միջպետական հաղորդման ապահովում ՄՏՏ անդամ պետության էներգահամակարգի միջոցով ՄՏՏ մի անդամ պետության էներգահամակարգից դեպի ՄՏՏ այլ անդամ պետության էներգահամակարգ,

(4) էլեկտրաէներգիայի (հզորության) միջպետական հաղորդման ապահովում ՄՏՏ անդամ պետության էներգահամակարգի միջոցով՝ նպատակ ունենալով կատարել ՄՏՏ–ի

կազմում չգտնվող այլ պետությունների էլեկտրաէներգետիկայի ոլորտի սուբյեկտների նկատմամբ պարտավորությունները:

– ՀՈՒՁ «ՄԴՎ»-ին եւ ՀՕ ԱԴԿ-ին տեղեկացնել վերոնշյալ հաշվարկների արդյունքների մասին:

2.3.2. Եթե հաշվարկի ժամանակ առաջ են եկել էլեկտրաէներգիայի ռեժիմների անհրազործելիություն կամ եթե հաշվարկային մոդելների վերահսկվող հատվածքներում գերազանցվել է փոխհոսքի առավելագույն թույլատրելի սահմանը, ապա պլանավորման համակարգողը ՀՕ ԱԴԿ, ՀՈՒՁ «ՄԴՎ» եւ «ՄԷՀ ԴՑԸ» ԲԲԸ է ուղարկում այն մեծությունները, որոնք անհրաժեշտ են էներգահամակարգի սալդո-փոխհոսքերի ուղղման (հաշվեկշռման) համար:

ՀՕ ԱԴԿ-ն, ՀՈՒՁ «ՄԴՎ»-ն եւ «ՄԷՀ ԴՑԸ»-ն շտկում են էլեկտրաէներգիայի (հզորության) մատակարարման ծավալներն ըստ բոլոր պայմանագրերի, այդ թվում՝ էլեկտրաէներգիայի (հզորության) միջպետական հաղորդման մասին պայմանագրերում, հիմք ընդունելով վերոնշյալ առաջնահերթությունը, կամ ձեռնարկում են այլ միջոցներ, որոնց միջոցով կվերացվեն հաշվարկների արդյունքում պլանավորման համակարգողի կողմից հայտնաբերված թույլատրելի փոխհոսքերի խախտումներ՝ վերահսկվող հատվածքներում:

Էլեկտրաէներգիայի (հզորության) մատակարարումների շտկված ծավալների մասին տեղեկությունները, ըստ բոլոր պայմանագրերի, այդ թվում ՄՏՏ անդամ պետությունների միջեւ էլեկտրաէներգիայի (հզորության) միջպետական հաղորդման մասին պայմանագրերի, հաղորդվում է ՀՈՒՁ «ՄԴՎ»-ի, ՀՕ ԱԴԿ-ի եւ «ՄԷՀ ԴՑԸ»-ի կողմից Կողմ հանդիսացող պետությունների էլեկտրաէներգիայի ներքին շուկայի սուբյեկտներին, որոնք կնքված պայմանագրերի կողմերն են:

2.3.3. Պլանավորման համակարգողն իրավունք ունի ՀՈՒՁ «ՄԴՎ»-ից եւ ՀՕ ԱԴԿ-ից պլանավորման նպատակով հրատապ նշանակության տվյալներ չստանալու կամ տեխնիկական սխալներ պարունակող տվյալներ ստանալու կամ ակնհայտ կերպով ոչ հավաստի տվյալներ ստանալու դեպքում, օգտագործել փոխարինող տեղեկություններ, որոնց բովանդակությունը եւ կիրառության կարգը սահմանվում է «ՄԷՀՀՕ» ԲԲԸ եւ ՀՈՒՁ «ՄԴՎ», «ՄԷՀՀՕ» ԲԲԸ եւ ՀՕ ԱԴԿ-ի կողմից հաստատված փաստաթղթերով:

2.4. Տարեկան պլանավորում

2.4.1. Տարեկան պլանավորումը իրականացվում է ՀՈՒՁ «ՄԴՎ»-ի, «ՄԷՀՀՕ» ԲԲԸ-ի եւ ՀՕ ԱԴԿ-ի կողմից սահմանված ժամկետներում եւ կարգով:

2.4.2. ՀՈՒՁ «ՄԴՎ»-ն, ՀՕ ԱԴԿ-ն եւ «ՄԷՀ ԴՑԸ» ԲԲԸ-ն կազմում են էլեկտրացանցերի սարքավորումների վերանորոգման ժամկետացանկի գծագրեր՝ պլանավորվող օրացուցային տարվա համար եւ դրանք ներկայացնում են պլանավորման համակարգողին: Պլանավորման համակարգողը համաձայնեցնում է էլեկտրացանցերի սարքավորումների վերանորոգման գրաֆիկը պլանավորվող օրացուցային տարվա համար եւ այն ուղղում է ՀՈՒՁ «ՄԴՎ», «ՄԷՀ ԴՑԸ» ԲԲԸ եւ ՀՕ ԱԴԿ: Էլեկտրացանցերի օբյեկտների ցանկը, որոնց մասին համաձայնություն պետք է ձեռք բերվի վերանորոգումների տարեկան (ինչպես նաեւ ամսական) գրաֆիկի շրջանակներում եւ դրանց կազմման ժամային կանոնակարգը հաստատվում է ՀՈՒՁ «ՄԴՎ»-ի, «ՄԷՀՀՕ» ԲԲԸ-ի եւ ՀՕ ԱԴԿ-ի կողմից:

2.4.3. ՀՈՒՁ «ՄԴՎ»-ն եւ ՀՕ ԱԴԿ-ն պլանավորման համակարգողին տեղեկություններ են փոխանցում ազգային համապատասխան էներգահամակարգի տարեկան պլանավորման նպատակով (սպառում, արտադրում, սալդո փոխհոսքեր, ցանցային սարքավորումների վերանորոգում), որոնք նրանց կողմից նախապատրաստվում են էլեկտրաէներգիայի կանխատեսվող հաշվեկշիռների, բնականոն աշխատանքային օրվա ամենալարված ժամի հզորության հաշվարկով:

2.4.4. Պլանավորման արդյունքում ձեւավորվում են Ռուսաստանի ՄԷՀ-Ղազախստանի ՄԷՀ եւ Ռուսաստանի ՄԷՀ-Բելառուսի ՄԷՀ սալդո փոխհոսքերի ճշգրտված կանխատեսվող արժեքները:

2.4.5. Պլանավորման համակարգողը իրականացնում է ռեժիմների հաշվարկ եւ հաշվարկի արդյունքներն ուղարկում է ՀՈՒՁ «ՄԴՎ» եւ ՀՕ ԱԴԿ:

2.5. Ամսական պլանավորում

2.5.1. Ամսական պլանավորումը իրականացվում է ՀՈՒՁ «ՄԴՎ»-ի, «ՄԷՀՀՕ» ԲԲԸ եւ ՀՕ ԱԴԿ-ի կողմից սահմանված ժամկետներում եւ կարգով, նույն սխեմայով, որը կիրառվում է տարեկան պլանավորման ժամանակ՝ իրականացնելով տվյալների եւ արդյունքների փոխանակում ամսական կտրվածքով:

2.6. Օրական եւ օրվա կտրվածքով պլանավորում

2.6.1. Օրական եւ օրվա կտրվածքով պլանավորումը իրականացվում է ՀՈՒՁ «ՄԴՎ»-ի, «ՄԷՀՀՕ» ԲԲԸ-ի եւ ՀՕ ԱԴԿ-ի կողմից սահմանված ժամկետներում եւ կարգով:

2.6.2. ՀՈՒՁ «ՄԴՎ»-ն եւ ՀՕ ԱԴԿ-ն ամեն օր պլանավորման համակարգողին ներկայացնում են տվյալներ պլանավորման օրերի (այսուհետ՝ X օրեր) հաշվարկային մոդելի թարմացման համար՝ (00:00-ից մինչեւ 24:00) 24 ժամյա վերլուծված հավաքական տվյալների տեսքով, որոնք ներառում են հետեւյալը.

- 220 կՎ եւ ավելի բարձր հզորության էներգամահակարգերի էլեկտրացանցային սարքավորումների տարրերի պլանավորված վերանորոգում,

- էներգահամակարգում (այդ թվում՝ ՀՈՒՁ «ՄԴՎ»-ի, «ՄԷՀՀՕ» ԲԲԸ-ի եւ ՀՕ ԱԴԿ-ի կողմից հաստատված առանձին էներգաշրջաններում՝ հաշվարկային մոդելի կազմը ձեւավորելու ժամանակ) էլեկտրաէներգիայի սպառման եւ արտադրման գրաֆիկները՝ ըստ ժամերի,

- սալդո փոխհոսքերի ժամային գրաֆիկներ (էներգահամակարգերի դրական սալդո փոխհոսքերի դեպքում ընդունվում է դրա դեֆիցիտը):

«ՄԷՀ ԴՑԸ» ԲԲԸ-ն պլանավորման համակարգողին ներկայացնում է Ռուսաստանի ՄԷՀ-ի, Ղազախստանի ՄԷՀ-ի եւ Բելառուսի ՄԷՀ-ի միջեւ էլեկտրաէներգիայի մատակարարումների ծավալների ժամային գրաֆիկները՝ ՀՈՒՁ «ՄԴՎ»-ի եւ ՀՕ ԱԴԿ-ի հետ համաձայնեցված հանրագումար արժեքները բոլոր տիպի պայմանագրերի համար, այդ թվում՝ ՄՏՏ անդամ պետությունների միջեւ էլեկտրաէներգիայի (հզորության) միջպետական հաղորդման մասով:

2.6.3. Եթե ՀՈՒՁ «ՄԴՎ»-ի, «ՄԷՀ ԴՑԸ» ԲԲԸ-ի եւ ՀՕ ԱԴԿ-ի կողմից պլանավորման համակարգողին չի տրամադրվում հաշվարկային մոդելների թարմացման նպատակով տվյալներ, ապա վերջինս օգտագործում է փոխարինող տեղեկություններ, որոնք հաստատված են ՀՈՒՁ «ՄԴՎ»-ի, «ՄԷՀՀՕ» ԲԲԸ-ի եւ ՀՕ ԱԴԿ-ի կողմից իրենց միջեւ համաձայնեցված հաշվարկային մոդելների կազմը ձեւավորելու ժամանակ:

2.6.4. Պլանավորման համակարգողը թարմացնում է հաշվարկային մոդելները եւ իրականացնում է էլեկտրական ռեժիմների հաշվարկ:

2.6.5. Պլանավորման համակարգողը իրականացնում է ռեժիմների հաշվարկ եւ հաշվարկի արդյունքները ուղարկում է ՀՈՒՁ «ՄԴՎ» եւ ՀՕ ԱԴԿ՝ համաձայնեցված ձեւաչափով:

2.6.6. Եթե ՄՏՏ անդամ պետությունների միջեւ մատակարարումների եւ միջպետական հաղորդման ծավալների հայտարարված արժեքները իրատեսական չեն, ապա ՀՈՒՁ «ՄԴՎ»-ն, ՀՕ ԱԴԿ-ն եւ «ՄԷՀ ԴՑԸ» ԲԲԸ-ն միջոցներ են ձեռնարկում մատակարարումների եւ միջպետական հաղորդման ծավալների ճշգրտման համար՝ հաշվի առնելով սույն բաժնի 2.3.1 կետում սահմանված առաջնահերթությունները:

2.6.7. Եթե էլեկտրասպառման եւ (կամ) սխեմային եւ ռեժիմային պայմանների անկանխատեսելի փոփոխությունների արդյունքում եւ (կամ) կամ եթե մատակարարումների պայմանագրերի պայմանների փոփոխությունների արդյունքում ՄՏՏ անդամ պետությունների միջեւ մատակարարումների եւ էլեկտրաէներգիայի (հզորության) հաղորդման ծավալներում պահանջվում է կատարել ուղղում օպերատիվ օրերի ընթացքում, ապա ՀՈՒՁ «ՄԴՎ»-ն եւ ՀՕ ԱԴԿ-ն պլանավորման համակարգողին ներկայացնում են՝

- տվյալներ ընթացիկ օրերի հաշվարկային մոդելների թարմացման համար X օրերի մնացած ժամերի թարմացված համալիր տվյալների ձեւով՝ ժամային կտրվածքով այնպիսի ծավալով, որը համապատասխանում է մեկ օր առաջ պլանավորման նպատակով փոխանցված տվյալներին,

- ՄՏՏ անդամ պետությունների միջեւ մատակարարումների եւ էլեկտրաէներգիայի (հզորության) հաղորդման ծավալներում փոփոխություն կատարելու առաջարկվող ծավալի մասին հայտ:

2.6.8. Օրվա ընթացքում ժամային յուրաքանչյուր փուլի համար սահմանվում է վերջնաժամկետային տվյալներ («Դարպասները փակելու ժամանակ») եւ հաշվարկների արդյունքները փոխանցելու համար: «Դարպասները փակելու ժամանակ»-ից հետո տվյալների փոխանցումն արգելվում է: Պլանավորման համակարգողը թարմացնում է հաշվարկային մոդելները եւ կատարում է X օրվա մնացած ժամերի համար էլեկտրական ռեժիմների հաշվարկ:

2.6.9. Պլանավորման արդյունքում կազմվում է ՄՏՏ անդամ պետությունների միջեւ էլեկտրաէներգիայի (հզորության) միջպետական հաղորդման եւ մատակարարումների ծավալի պլանային ճշգրտված գրաֆիկը ըստ ժամերի՝ X օրերի մնացած ժամերի համար: Եթե անհնար է իրականացնել պլանային ճշգրտված գրաֆիկը սխեմային եւ ռեժիմային պայմաններում կատարված փոփոխությունների պատճառով այն բանից հետո, երբ կատարվել է ռեժիմների օրվա կտրվածքով փոփոխություն, ապա մատակարարումների եւ ՄՏՏ անդամ պետությունների միջեւ էլեկտրաէներգիայի միջպետական հաղորդման ծավալների փոփոխություն թույլատրվում է վթարային օգնության տրամադրման կամ էլեկտրաէներգիայի հարկադիր կատարվող մատակարարումների պայմաններով՝ ՄՏՏ անդամ պետությունների իրավասու տնտեսավարող սուբյեկտների միջեւ էլեկտրաէներգիայի մատակարարման մասին համապատասխան հատուկ պայմանագրերի համաձայն:

3. Էլեկտրաէներգիայի (հզորության) միջպետական հաղորդում կազմակերպելու եւ իրականացնելու համար իրավասու Կողմերի սուբյեկտների ցուցակ՝ միջպետական հաղորդում ապահովելու նպատակով յուրաքանչյուր կազմակերպության կողմից իրականացվող գործառույթների նշումով

3.1. Բելառուսի Հանրապետության տարածքում

3.1.1. Բելառուսի Հանրապետության տարածքում էլեկտրաէներգիայի (հզորության) միջպետական հաղորդման կազմակերպումը եւ իրականացումը վերապահվում է «Բելէներգո» էլեկտրաէներգիայի պետական արդյունաբերական միությանը (ՊԱՄ «Բելէներգո») եւ ՀՈՒՁ «ՄԴՎ»-ին, որոնք իրականացնում են հետեւյալ գործառույթները.

– էլեկտրացանցի հաղորդիչով էլեկտրաէներգիայի հաղորդման ծառայությունների մատուցում (ՊԱՄ «Բելէներգո»-ի ստորադաս կազմակերպություններ՝ ՊԱՄ «Բելէներգո»-ի ընդհանուր համակարգմամբ),

– էլեկտրաէներգիայի (հզորության) միջպետական հաղորդման տեխնիկական դիսպետչերական աշխատանքների գծով ծառայությունների մատուցում (ՀՈՒՁ «ՄԴՎ»),

– հարեւան պետությունների էներգահամակարգերի հետ համագործակցություն զուգահեռ աշխատանքների կառավարման եւ կայունության ապահովման գծով (ՀՈՒՁ «ՄԴՎ»):

3.2. Ղազախստանի Հանրապետության տարածքում

3.2.1. Ղազախստանի Հանրապետության տարածքում էլեկտրաէներգիայի միջպետական հաղորդման կազմակերպումը եւ իրականացումը վերապահվում է Համակարգի օպերատորին, որն իրականացնում է հետեւյալ գործառույթները՝

- Ազգային էլեկտրական ցանցով էլեկտրաէներգիայի հաղորդման մասով ծառայությունների մատուցում,
- էլեկտրաէներգիայի սպառման եւ ցանց բացթողման տեխնիկական դիսպետչերական աշխատանքների գծով ծառայությունների մատուցում,
- էլեկտրաէներգիայի հավասարակշռված արտադրության – սպառման կազմակերպման գծով ծառայությունների մատուցում,
- սահմանակից պետությունների էներգահամակարգերի հետ համագործակցություն զուգահեռ աշխատանքների ռեժիմների կառավարման եւ կայունության ապահովման գծով:

3.3. Ռուսաստանի Դաշնության տարածքում

3.3.1. ՄՏՏ անդամ պետությունների միջեւ էլեկտրաէներգիայի (հզորության) հաղորդման ապահովումը Ռուսաստանի Դաշնության էներգահամակարգի միջով Ռուսաստանի Դաշնության օրենսդրության համաձայն ենթադրում է համալիր միջոցառումների իրականացում, որոնք կապված են հետեւյալի հետ՝

3.3.1.1. էլեկտրաէներգետիկայի ոլորտում օպերատիվ-դիսպետչերական կառավարման գծով ծառայությունների մատուցում, այդ թվում՝ Ռուսաստանի էներգահամակարգի եւ ՄՏՏ անդամ պետությունների այլ էներգահամակարգերի զուգահեռ աշխատանքների ռեժիմների կառավարման, էլեկտրաէներգիայի (հզորության) փոխարինման ապահովման եւ կորոդինացված պլանավորման համակարգման մասով,

3.3.1.2. միասնական ազգային (համառուսական) էլեկտրացանցով էլեկտրաէներգիայի հաղորդման (փոխադրման) նպատակով ծառայությունների մատուցում, այդ թվում՝ ՄՏՏ անդամ պետությունների միջեւ էլեկտրաէներգիայի (հզորության) միջպետական հաղորդման ապահովում,

3.3.1.3. Ռուսաստանի Դաշնության էլեկտրաէներգիայի մեծածախ շուկայում էլեկտրաէներգիայի եւ հզորության շրջանառության հատկորոշիչներ, այդ թվում՝ անհրաժեշտության դեպքում էլեկտրաէներգիայի (հզորության) հավասար ծավալների փոխկապակցված եւ միաժամանակյա մատակարարման ապահովում դեպի Ռուսաստանի էներգահամակարգ եւ այդ համակարգից դուրս ՄՏՏ անդամ պետությունների հետ Ռուսաստանի Դաշնության սահմանին (սահմաններին) տեղակայված տարբեր մատակարարման կետերի միջոցով:

3.3.2. ՄՏՏ անդամ պետությունների միջեւ էլեկտրաէներգիայի (հզորության) միջպետական հաղորդում ապահովվում է հետեւյալ իրավասու կազմակերպությունների կողմից՝

3.3.2.1. «Միասնական էներգահամակարգի համակարգային օպերատոր» ԲԲԸ («ՄԷՀՀՕ» ԲԲԸ)՝ Ռուսաստանի ՄԷՀ Ղազախստանի ՄԷՀ-ի եւ Բելառուսի ՄԷՀ-ի հետ զուգահեռ աշխատանքի ռեժիմների կազմակերպման եւ կառավարման մասով,

3.3.2.2. ԲԲԸ «Դաշնային ցանցային ընկերություն» («ՄԷՀ ԴՑԸ» ԲԲԸ) - ՄՏՏ անդամ պետությունների միջեւ էլեկտրաէներգիայի (հզորության) միջպետական հաղորդման ժամանակ էլեկտրաէներգիայի փոխադրման հետ կապված ծառայություններ (փոխարինման սկզբունքի օգտագործմամբ) ՄԷՀ Ռուսաստանի ՄԷՀ-ով եւ Ռուսաստանի ՄԷՀ -ի զուգահեռ աշխատանքի կազմակերպում Ղազախստանի ՄԷՀ-ի եւ Բելառուսի ՄԷՀ-ի հետ, այդ թվում՝ միջպետական հաղորդման (տարեկան, ամսական, ժամային) պլանավորման գծով արտասահմանյան իրավասու կազմակերպությունների հետ փոխգործակցություն, էլեկտրաէներգիայի փաստացի ծավալների բաշխում ըստ ժամերի Ռուսաստանի Դաշնության պետական եւ ՄԷՀ անդամ պետությունների սահմանով՝ հաշվի առնելով ճշգրտված պլանային ծավալները ըստ առետրային պայմանագրերի. Ռուսաստանի Դաշնության պետական եւ ՄԷՀ անդամ պետությունների սահմանով փոխադրման փաստացի ժամային ծավալների շեղումների հայտնաբերում պլանավորվածից. էլեկտրաէներգիայի առետրային հաշվառման իրականացում ՄԷՀ անդամ պետությունների ընդհանուր սահմաններում տեղակայված մատակարարման կետերում,

3.3.2.3. «ԱՀԱ» ԲԲԸ՝ էլեկտրաէներգիայի, հզորության եւ մեծածախ շուկայում շրջանառության համար թույլատրելի այլ ապրանքների եւ ծառայությունների մեծածախ առետրի կազմակերպման ծառայությունների մասով,

3.3.2.4. ՓԲԸ «ՖՀԿ» – մեծածախ շուկայի մասնակիցներին ներկայացվող պահանջների եւ նրանց պարտականությունների հաշվարկման ծառայությունների մատուցման մասով,

3.3.2.5. Առետրային գործակալ՝ էլեկտրաէներգիայի եւ հզորության մեծածախ շուկայի մասնակից, որն իրականացնում է արտահանման-ներմուծման գործողություններ USS անդամ պետությունների միջեւ էլեկտրաէներգիայի (հզորության) միջպետական հաղորդումն ապահովելու նպատակով պահանջվող էլեկտրաէներգիայի (հզորության) ծավալների ապահովման հասանելիության կազմակերպման մասով՝ կապված էլեկտրաէներգիայի եւ հզորության մեծածախ շուկայում հարաբերությունների եւ պլանային սալդո փոխհոսքերից փաստացի սալդո փոխհոսքերի շեղման հետ կապված հարաբերությունների կարգավորման հետ:

4. Էլեկտրաէներգիայի (հզորության) միջպետական հաղորդում իրականացնելիս բնական մենաշնորհների սուբյեկտների սակագներում ներառված բաղադրիչների ցուցակ

4.1. Բելառուսի Հանրապետության տարածքում

4.1.1. Բելառուսի Հանրապետություն հաղորդման ցանցով (ՀՑ) էլեկտրաէներգիայի միջպետական հաղորդման համար մատուցված ծառայությունների « 3_{CET} » ծախսերը, որոնք ներառված են բնական մենաշնորհների սուբյեկտների սակագներում USS անդամ պետությունների միջեւ էլեկտրաէներգիայի (հզորության) միջպետական հաղորդում իրականացնելիս, հաշվարկվում է հետեւյալ բանաձեւով՝

$$3_{\text{CET}} = 3 (1 + \text{ИФ}) (1 + \text{ПР}) (1 + \text{Н})$$

որտեղ՝

3՝ ՀՑ-ն պահելու եւ շահագործելու ընդհանուր ծախսերն են, որոնք վերաբերում են USS անդամ պետությունների միջեւ էլեկտրաէներգիայի (հզորության) միջպետական

հաղորդմանը՝ սահմանված իրավասու պետական մարմինների կողմից հաստատված կարգով,

ՈՓ՝ նորարարական ֆոնդում հաշվառված մասնաբաժինն է,

ՈՐ՝ որպես շահույթ հաշվառված մասնաբաժինն է՝ Բելառուսի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով,

Ի՝ որպես հարկ հաշվառված մասնաբաժինն է,

Ընդհանուր ծախսեր 3-ն ներառում է՝

- շահագործման եւ վերանորոգման ծախսերը,
- աշխատավարձը,
- ամորտիզացիան,
- այլ դրամական ծախսեր (օժանդակ նյութեր, կողմնակի էներգիա, սոցիալական ապահովագրության համար հաշվառված գումարներ եւ այլն),
- էլեկտրաէներգիայի կորստի փոխհատուցման ծախսեր:

4.1.2. Բելառուսի ՄԷՀ-ի ցանցերով էլեկտրաէներգիայի միջպետական հաղորդման մասով ծառայությունների մատուցման սակագինը հաշվարկվում է հետեւյալ բանաձեւով՝

$$T = \frac{3_{CET}}{\partial T}$$

որտեղ՝

T՝ Բելառուսի ՄԷՀ-ի ցանցերով էլեկտրաէներգիայի միջպետական հաղորդման մասով ծառայությունների մատուցման սակագինն է ,

Յ՝ ՄՏՏ անդամ պետությունների միջեւ Բելառուսի ՄԷՀ-ի ցանցերով էլեկտրաէներգիայի միջպետական հաղորդման համախառն ծավալն է:

4.2. Ղազախստանի Հանրապետության տարածքում

4.2.1. Ղազախստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն էլեկտրաէներգիայի հաղորդման համար ծառայությունների սակագինը, այդ թվում ՄՏՏ

անդամ պետությունների միջև միջպետական հաղորդման համար ծառայությունների սակագինը, որը կիրառելի է ազգային էլեկտրացանցերով (այսուհետ՝ ԱԷՑ) էլեկտրաէներգիայի հաղորդման ծառայություն իրականացնող սպառողների համար, այդ թվում՝ միջպետական, հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևով՝

$$T = \frac{Z+P}{W_{\text{cym}}} \text{ (տենգե/կվատ/ժամ),}$$

որտեղ՝

T՝ էլեկտրաէներգիայի հաղորդման համար ծառայությունների սակագինն է, այդ թվում՝ ՄՏՏ անդամ պետությունների միջև միջպետական հաղորդման համար ծառայությունների սակագինը, որը կիրառելի է էլեկտրաէներգիայի՝ այդ թվում՝ միջպետական, ԱԷՑ-ով (տենգե/կվատ/ժամ) հաղորդման ծառայություն իրականացնող սպառողների համար,

Z՝ էլեկտրաէներգիայի՝ այդ թվում՝ միջպետական հաղորդման ծառայությունների համար, օրենսդրությամբ սահմանված կարգով (միլիոն տենգե) ՂՀ ԱԷՑ ընդհանուր ծախսերն են,

P՝ շահույթի չափն է, որն անհրաժեշտ է ԱԷՑ-ի արդյունավետ գործունեության նպատակով էլեկտրաէներգիայի հաղորդման ծառայություններ, այդ թվում՝ միջպետական հաղորդման ծառայություններ մատուցելիս՝ Ղազախստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով (միլիոն տենգե),

W_{cym} – ԱԷՑ-ի էլեկտրաէներգիայի հաղորդման համախառն ծավալն է, որն ամրագրված է պայմանագրերով (միլիոն կվատ/ժամ):

4.2.2. Ղազախստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն՝ ազգային էլեկտրացանցով էլեկտրաէներգիայի հաղորդման համար ծառայությունների մատուցման սակագինը հաշվարկելիս, որպես սակագնային եկամուտ ներառվում է ազգային էլեկտրացանցով էլեկտրաէներգիայի հաղորդման համար ծառայությունների մատուցման ընդհանուր ծախսերը եւ շահույթի չափը, որն անհրաժեշտ է էլեկտրաէներգիայի

հաղորդման համար ծառայություններ մատուցելիս արդյունավետ գործունեություն ծավալելու համար (սահմանվում է՝ ելնելով ակտիվների ներգրավվածությունից):

Էլեկտրաէներգիայի հաղորդման համար ծառայությունների սակագներում ներառվող ծախսերը սահմանվում են Ղազախստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն:

4.3. Ռուսաստանի Դաշնության տարածքում

4.3.1. Ընդհանուր դրույթներ

Ռուսաստանի Դաշնության օրենսդրության համաձայն ԱՄԷՑ-ով էլեկտրաէներգիայի հաղորդման համար ծառայությունների մատուցման սակագները հաստատվում են երկու տիպի դրույքաչափերով՝ էլեկտրացանցերի պահպանման դրույքաչափեր եւ ԱՄԷՑ-ում էլեկտրաէներգիայի կորստի փոխհատուցման դրույքաչափեր:

Նմանապես, Ռուսաստանի Դաշնության էներգահամակարգի միջոցով ՄՏՏ անդամ պետությունների միջեւ էլեկտրաէներգիայի (հզորության) միջպետական հաղորդման համար ծառայությունների սակագնում ներառված ծախսերի տարրերը դասակարգվում են ըստ ՄՏՏ անդամ պետությունների միջեւ էլեկտրաէներգիայի (հզորության) միջպետական հաղորդման համար ծառայությունների սակագնի ծախսերի՝ ԱՄԷՑ-ի օբյեկտները պահպանելու համար եւ ՄՏՏ անդամ պետությունների միջեւ էլեկտրաէներգիայի (հզորության) միջպետական հաղորդման համար ծառայությունների սակագնում ներառված ծախսերի՝ ԱՄԷՑ-ում էլեկտրաէներգիայի եւ հզորության կորստի փոխհատուցման համար:

4.3.2. ՄՏՏ անդամ պետությունների միջեւ էլեկտրաէներգիայի (հզորության) միջպետական հաղորդում իրականացնելիս բնական մենաշնորհների սուբյեկտների սակագներում ներառված ծախսերի սահմանումը:

4.3.2.1. ՄՏՏ անդամ պետությունների միջեւ էլեկտրաէներգիայի (հզորության) միջպետական հաղորդման համար ծառայությունների սակագնի ծախսերի տարրերի ցանկը՝ ԱՄԷՑ-ի օբյեկտները պահպանելու համար:

ԱՄԷՑ-ի օբյեկտները պահպանելու համար դրույքաչափերում վճարվում է ՄՏՏ անդամ պետությունների միջեւ էլեկտրաէներգիայի (հզորության) միջպետական հաղորդման համար պահանջվող հզորությունը, որը որոշվում է այն պետության

էներգահամակարգից էլեկտրաէներգիայի փոխհոսքի «ելքի կետում», որի էլեկտրացանցով իրականացվում է ՄՏՏ անդամ պետությունների միջեւ էլեկտրաէներգիայի (հզորության) միջպետական հաղորդում:

ԱՄԷՑ-ի օբյեկտները պահպանելու համար դրույքաչափերը հաշվարկելիս հաշվի են առնվում ազգային կարգավորող մարմինների կողմից համապատասխան հաշվարկային ժամանակաշրջանի համար հաստատված հետեւյալ տնտեսապես հիմնավորված ծախսերը՝

- գործառնական ծախսեր,
- ոչ գործառնական ծախսեր,
- ներդրումային կապիտալի (ամորտիզացիոն մասհանումների) վերաներդրումները,
- ներդրված կապիտալից շահույթը:

4.3.2.2. ՄՏՏ անդամ պետությունների միջեւ էլեկտրաէներգիայի (հզորության) միջպետական հաղորդման համար ծառայությունների սակագնի ծախսերի տարրերի ցանկը՝ ԱՄԷՑ-ում էլեկտրաէներգիայի եւ հզորության կորստի փոխհատուցման համար:

ԱՄԷՑ-ում էլեկտրաէներգիայի եւ հզորության կորստի փոխհատուցման համար ծախսերը սահմանվում են ելնելով ԱՄԷՑ-ում էլեկտրաէներգիայի նորմատիվ կորուստներից՝ նվազեցված էլեկտրաէներգիայի կորստի ծավալի չափով, որը հաշվի է առնվել էլեկտրաէներգիայի համահավասար գներում եւ էլեկտրաէներգիայի եւ հզորության՝ յուրաքանչյուր հաշվարկային ժամանակաշրջանում մեծածախ շուկայում ձեւավորված առքի գնի մեջ մատակարարման կետերի խմբի (ՄՏԽ) համար, եւ որը համապատասխանում է այն պետության էներգահամակարգից էլեկտրաէներգիայի փոխհոսքի «ելքի կետին», որի էլեկտրացանցերով իրականացվում է ՄՏՏ անդամ պետությունների միջեւ էլեկտրաէներգիայի (հզորության) միջպետական հաղորդում՝ հաշվի առնելով համապատասխան ազգային շուկայում ենթակառուցվածքային կազմակերպությունների կողմից մատուցվող ծառայությունների արժեքը:

5. Բնական մենաշնորհների սուբյեկտների սակագներում չներառված էլեկտրաէներգիայի (հզորության) միջպետական հաղորդում իրականացնելու հետ կապված տարրերի ցուցակը

5.1. Բելառուսի Հանրապետության տարածքում

Բելառուսի Հանրապետությունում համակարգային ծախսերը ($З_{\text{сис}}$) ներառում են պետական իրավասու մարմինների կողմից հաստատված ծախսեր, որոնք կատարվում են ՄՏՏ անդամ պետությունների միջև էլեկտրաէներգիայի (հզորության) միջպետական հաղորդում ապահովելու նպատակով արտադրվող հզորության պաշար ապահովելու համար, եւ որոնք սահմանվում են՝ հաշվի առնելով միջպետական հաղորդման հզորության մասնաբաժինը, որը հաշվարկվում է Բելառուսի ՄԷՀ-ի ցանցերով հաղորդվող ընդհանուր հզորության, ինչպես նաեւ ՄՏՏ անդամ պետությունների էլեկտրաէներգիայի (հզորության) միջպետական հաղորդման համար տեխնիկական դիսպետչերական աշխատանքներ իրականացնելու նպատակով ծառայությունների համար ծախսվող հզորության ընդհանուր մեծության մեջ:

5.2. Ղազախստանի Հանրապետության տարածքում

ՄՏՏ անդամ պետությունների էլեկտրաէներգիայի (հզորության) միջպետական հաղորդման համար ծառայությունների սակագները ձեւավորելիս հաշվի չեն առնվում Ղազախստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն կատարվող ծախսերը:

5.3. Ռուսաստանի Դաշնության տարածքում

Էլեկտրաէներգիայի (հզորության) փոխարինման նպատակով, ՄՏՏ անդամ պետությունների միջև էլեկտրաէներգիայի (հզորության) միջպետական հաղորդման համար էլեկտրաէներգիայի ծավալները պետք է հաշվի առնվեն մեծածախ շուկայում գնային առաջարկներ ներկայացնելիս, մրցակցային պայմաններում մեկ օր առաջ ներկայացրած գնային հայտերի մեջ ընտրություն կատարելիս, ռուսական էներգահամակարգի սահմանի (սահմանների) տարբեր կետերում էլեկտրաէներգիայի (հզորության) հավասար ծավալների փոխկապակցված եւ միաժամանակյա մատակարարումների հետ կապված համակարգային ծախսերի մասնաբաժնում շուկայական գինը որոշելիս: Համակարգային ծախսերը կազմավորվում են հետեւյալ տարրերից՝

5.3.1. Ռուսաստանի Դաշնության էներգահամակարգով ՄՏՏ անդամ պետությունների էլեկտրաէներգիայի (հզորության) միջպետական հաղորդում իրականացնելիս էլեկտրաէներգիայի ծանրաբեռնվածության կորուստների եւ

համակարգային սահմանափակումների հետ կապված (հանգուցային գների տարբերություն) արժեքի փոխհատուցման տարրեր՝

$$S_m^1 = \sum_{h=m} (\max \{(\lambda_h^{\text{BIX}} - \lambda_h^{\text{BX}}); 0\} \times V_h^{\text{MFP}})$$

որտեղ՝

λ_h^{BIX} , մեկ օր առաջ ներկայացված գնային հայտերի մրցակցային ընտրության արդյունքում ձեւավորված գները h ժամում, m ամսում արտահանման–ներմուծման հատվածքի համար, որը համապատասխանում է միջպետական հաղորդման շրջանակում Ռուսաստանի Դաշնության էներգահամակարգից էլեկտրաէներգիայի «ելքի կետի» փոխհոսքին,

λ_h^{BX} , մեկ օր առաջ ներկայացված գնային հայտերի մրցակցային ընտրության արդյունքում ձեւավորված գները h ժամում, m ամսում արտահանման–ներմուծման հատվածքի համար, որը համապատասխանում է միջպետական հաղորդման շրջանակում դեպի Ռուսաստանի Դաշնության էներգահամակարգ էլեկտրաէներգիայի «մուտքի կետի» փոխհոսքին,

V_h^{MFP} , h ժամում, m ամսում Ռուսաստանի Դաշնության էներգահամակարգից միջպետական հաղորդման ծավալը

5.3.2. էլեկտրաէներգիայի (հզորության) միջպետական հաղորդում ապահովող էներգահամակարգերի շահագործման ռեժիմների իրականացման համար արտադրական հզորության պահանջի առկայության անհրաժեշտության հետ կապված տարրեր՝

$$S_m^2 = \Pi K_m \times (K_{\text{план } 3\text{CПi}}^{\text{рез}} - 1) \times \Pi_{\text{КОМ_предв}}^{3\text{CПi}}$$

որտեղ՝

$\Pi\text{ИК}_m$ ՝ պիկային հզորությունն է, որը համապատասխանում է ամսվա կտրվածքով էլեկտրաէներգիայի միջպետական հաղորդման հայտագրված առավելագույն ժամային ծավալի հզորությանը

$K_{\text{план ЗСПи}}^{\text{рез}}$ ՝ ЗСПи-ում պաշարելու պլանային գործակիցն է, որը հաշվի է առնվում համակարգային օպերատորի կողմից՝ համապատասխան տարվա հզորության մրցակցային ընտրության ժամանակ ,

$\Pi_{\text{КОМ_предв}}^{\text{ЗСПи}}$ ՝ ЗСПи-ում համապատասխան տարվա համար սպառողների մրցակցային ընտրության նախնական գինն է (սահմանվում է համակարգային օպերատորի կողմից՝ էլեկտրաէներգիայի եւ հզորության մեծածախ շուկայի կանոնների համաձայն),

ЗСПи՝ ազատ փոխհոսքի գոտին է, որով անցնում են միջպետական հաղորդում իրականացնելիս Ռուսաստանի Դաշնության էներգահամակարգից էլեկտրաէներգիայի «ելքի կետի»-ին համապատասխանող մատակարարման կետերը:

Միջպետական հաղորդման արժեքը սահմանելիս հաշվի են առնվում ազատ փոխհոսքի գոտիներում (ազատ փոխհոսքի գոտիների խմբերում) մրցակցային ընտրության արդյունքներով սահմանված միջպետական հաղորդման «ելքի» եւ «մուտքի» կետերին համապատասխանող՝ գնորդների համար սահմանված պլանային գների միջեւ տարբերությունը:

6. Կողմերի օրենսդրության համաձայն էլեկտրաէներգիայի (հզորության) միջպետական հաղորդումը պայմանագրային հիմունքներով ձեւակերպելու պահանջները

6.1. Բելառուսի Հանրապետության տարածքում

Բելառուսի Հանրապետության էներգահամակարգով ՄՏՏ անդամ պետությունների էլեկտրաէներգիայի (հզորության) միջպետական հաղորդումը իրականացվում է, եթե համաձայնեցվել են սույն մեթոդաբանության 1-ին բաժնի եւ 2-րդ բաժնի 2.4, 2.5, 2.6 կետերի համաձայն միջպետական հաղորդման համար առաջարկվող էլեկտրաէներգիայի եւ հզորության ծավալները, եւ եթե այն համապատասխանում է

Բելառուսի Հանրապետության իրավասու կազմակերպությունների հետ էլեկտրաէներգիայի միջպետական հաղորդման մասին պայմանագրերին:

Յուրաքանչյուր պայմանագրով էլեկտրաէներգիայի միջպետական հաղորդման համար ծառայությունների արժեքը սահմանվում է հետեւյալ բանաձեւով՝

$$C_{\text{МП}} = 3_{\text{сет}} + 3_{\text{сист}}$$

6.2. Ղազախստանի Հանրապետության տարածքում

Ղազախստանի Հանրապետության տարածքում ՄՏՏ անդամ պետությունների էլեկտրաէներգիայի (իզորության) միջպետական հաղորդումը իրականացվում է Ղազախստանի Հանրապետության կառավարության կողմից հաստատված տիպային ձեւաչափով կնքված՝ էլեկտրաէներգիայի հաղորդման համար ծառայությունների մատուցման պայմանագրերի հիման վրա: Էլեկտրաէներգիայի միջպետական հաղորդման իրականացման պայմանագրերում կարող են հաշվի առնվել նման հաղորդում կատարելու առանձնահատկությունները:

6.3. Ռուսաստանի Դաշնության տարածքում

Ռուսաստանի Դաշնության էներգահամակարգով ՄՏՏ անդամ պետությունների էլեկտրաէներգիայի (իզորության) միջպետական հաղորդումը իրականացվում է հետեւյալ պայմանագրերի առկայության դեպքում՝

6.3.1. Բելառուսի Հանրապետության եւ Ղազախստանի Հանրապետության անունից կազմակերպությունների կողմից իրավասություն ունեցող առեստրային գործակալի պայմանագրեր՝ նպատակ ունենալով ապահովել բնական մենաշնորհների կողմից տրամադրվող ծառայությունների եւ ռուսական էներգահամակարգի սահմանին (սահմաններին) մատակարարման տարբեր կետերում միջպետական հաղորդում իրականացնելու համար էլեկտրաէներգիայի (իզորության) հավասար ծավալների՝ փոխկապակցված եւ միաժամանակյա մատակարարման հասանելիությունը:

Ռուսաստանի Դաշնության էներգահամակարգով ՄՏՏ անդամ պետությունների էլեկտրաէներգիայի (իզորության) միջպետական հաղորդման (փոխարինման) արժեքը m ամսում սահմանվում է նման պայմանագրերում հետեւյալ բանաձեւի համաձայն՝

$$Q_m^{\text{МГП}} = Q_m^{\text{ФСК_МГП}} + Q_m^{\text{СО_МГП}} + Q_m^{\text{КО_МГП}},$$

որտեղ՝

$Q_m^{\text{ФСК_МГП}}$, «ՄԷՀ ԴՅԸ» ԲԲԸ-ի ծառայությունների արժեքն է, որը վճարվում է Ռուսաստանի օրենսդրության համաձայն

$Q_m^{\text{СО_МГП}}$, «ՄԷՀՕ» ԲԲԸ-ի ծառայությունների արժեքն է, որը վճարվում է Ռուսաստանի օրենսդրության համաձայն

$Q_m^{\text{КО_МГП}}$, էլեկտրաէներգիայի (հզորության) մեծաձախ շուկայի հետ կապված ծառայություններ արժեքն է, որոնք մատուցվում են ամսական կտրվածքով Ռուսաստանի Դաշնության էներգահամակարգով էլեկտրաէներգիայի միջպետական հաղորդման ժամանակ

$$Q_m^{\text{КО_МГП}} = S_m^1 + S_m^2 + Q_m^{\text{АТС_МГП}} + Q_m^{\text{ЦФР_МГП}} + Q_m^{\text{АГЕНТ_МГП}},$$

որտեղ՝

$Q_m^{\text{АТС_МГП}}$, էլեկտրաէներգիայի, հզորության եւ մեծաձախ շուկայում այլ թույլատրելի ապրանքների եւ ծառայությունների կազմակերպման գծով առետրային օպերատորի կողմից մատուցվող ծառայությունների արժեքն է m ամսվա կտրվածքով,

$Q_m^{\text{ЦФР_МГП}}$, համալիր ծառայությունների արժեքն է պահանջների եւ պարտավորությունների կատարման մասով, որոնք ամրագրված են m ամսում մեծաձախ շուկայի առետրային համակարգին միանալու մասին պայմանագրերով,

$Q_m^{\text{АГЕНТ_МГП}}$, առետրային գործակալի ծախսերն են, որոնք երկկողմանի կերպով սահմանվում են առետրային գործակալի կողմից կնքված պայմանագրերով:

6.3.2. Կողմ հանդիսացող պետությունների կազմակերպությունների միջեւ էլեկտրաէներգիայի համակարգերի զուգահեռ աշխատանքի մասին պայմանագրեր (տեխնիկական պայմանագրեր), որոնք իրականացնում են էլեկտրաէներգիայի եւ ազգային էլեկտրացանցերով էլեկտրաէներգիայի հաղորդման (փոխադրման) գծով օպերատիվ-դիսպետչերական կառավարման գործառույթներ,

Էլեկտրաէներգիայի առք ու վաճառքի պայմանագրեր՝ նպատակ հետապնդելով փոխհատուցել միջպետական մատակարարման հատվածքներում փաստացի փոխհոսքերի շեղումը պլանայինից, որը կարող է առաջանալ ՄՏՏ անդամ պետությունների սահմաններով Կողմ պետությունների իրավասու տնտեսվարող սուբյեկտների միջև Էլեկտրաէներգիայի փոխադրման ժամանակ:

7. Տնտեսավարող սուբյեկտների միջև Էլեկտրաէներգիայի միջպետական փոխհոսքերի փաստացի ժամային ծավալների մասին առետրային հաշվառման տվյալների փոխանակում կազմակերպելու կարգը

7.1. Սույն կարգով սահմանվում են երկկողմ համագործակցության հիմնական ուղղությունները հետևյալ առումներով՝

- առետրային հաշվառման տվյալների ստացում՝ ըստ ժամերի,
 - Էլեկտրահաղորդման միջպետական գծերով (այսուհետ՝ ԷՄԳ) Էլեկտրաէներգիայի օպերատիվ՝ ժամային փոխհոսքի սահմանման կարգը Ղազախստանի Հանրապետության և Ռուսաստանի Դաշնության միջև՝ հաշվի առնելով առետրային հաշվառման ժամային տվյալների և համաձայնեցնող մեթոդաբանության օգտագործումը՝ նախքան առետրային հաշվառման տվյալների վերջնահաշվարկի կատարումը մատակարարման սահմանված կետերում,
 - առետրային հաշվառման տվյալների փոխանակման և առետրային հաշվառման տվյալների համաձայնեցման ընթացակարգերը սահմանող կարգ, որոնց արդյունքում ստացվել են մատակարարման կետերում Էլեկտրաէներգիայի արժեքները:
- ԷՄԳ-ով Էլեկտրաէներգիայի առետրային հաշվառման ժամային տվյալների կազմման և փոխանակման պայմանները և կարգը սահմանվում է ԷՄԳ-ի հաշվառման կետերով Էլեկտրաէներգիայի փոխհոսքերի ժամային մեծությունների մասին տվյալների փոխանակման վերաբերյալ երկկողմ պայմանագրերի համաձայն:

7.2. Տեղեկությունների օպերատիվ փոխանակումը

¹ Օպերատիվ ժամային փոխհոսքեր նշանակում է առետրային հաշվառման ժամային տվյալներ (ըստ կես ժամյա կամ մեկ ժամյա կտրվածքի), որոնք ստացվել են Էլեկտրաէներգիայի առետրային հաշվառման ավտոմատացված համակարգերի (ԷՀԱՀ) փոխհոսքի հաշվառման բոլոր կետերի առնչությամբ՝ հաշվի առնելով առետրային հաշվառման համալիր տեխնիկական հնարավորությունները:

Ամեն 24-ժամը մեկ (կամ Կողմերի կողմից համաձայնեցված այլ ժամանակահատվածով) կողմ հանդիսացող պետությունների համապատասխան տնտեսավարող սուբյեկտները կազմում են ԷՄԳ-ով էլեկտրաէներգիայի ժամային փոխհոսքերի մեծությունները, փոխանակում են ստացված տվյալները, կատարում են համապատասխան հաշվարկներ, գնահատում են համապատասխան տվյալներ:

ԷՄԳ –ով հաղորդվող էլեկտրաէներգիայի ժամային փոխհոսքերի արժեքներ պարունակող տեղեկությունների օպերատիվ փոխանակման համար կիրառվում են տվյալների հաղորդման համաձայնեցված ձևաչափեր:

7.3. Մատակարարման կետին առաքվող էլեկտրաէներգիայի ժամային արժեքների հաշվարկը

Մատակարարման կետին առաքվող էլեկտրաէներգիայի ժամային արժեքների հաշվարկը իրականացվում է փոխանցված եւ ստացված էլեկտրաէներգիայի փաստացի ծավալների հաշվարկման մեթոդաբանությամբ, որի մասին համաձայնություն է ձեռք բերվում երկկողմանի կերպով:

8. Էլեկտրաէներգիայի՝ Կողմերի էլեկտրահաղորդման միջպետական գծերով փաստացի սալդո-փոխհոսքի սահմանման կարգը

Սույն կարգը, որով սահմանվում է օրացույցային ամսվա ընթացքում էլեկտրաէներգիայի միջպետական հատվածքի միջոցով հաղորդվող փաստացի ծավալները, նախատեսված է Կողմ հանդիսացող պետությունների իրավասու կազմակերպությունների կողմից՝ օգտագործման համար:

Կողմ հանդիսացող պետությունների միջպետական հատվածքի միջով հաղորդվող էլեկտրաէներգիայի փաստացի սալդո-փոխհոսքերը, սահմանվում են որպես ընդունված (WP1_гран) եւ (կամ) հաղորդված (WO1_гран) էլեկտրաէներգիայի քանակության հանրահաշվական գումարը յուրաքանչյուր օրացույցային ամսվա համար մատակարարման յուրաքանչյուր կետում (WCальдо_гран):

Օրացույցային ամսվա համար մաքսային սահմանով (մատակարարման կետով) անցնող էլեկտրաէներգիայի արժեքները, ԷՄԳ-ի աշխատանքում ներառված բոլոր ռեժիմներում՝ «Ընդունում», «Հաղորդում», եւ սալդո հաղորդումը հաշվարկվում է հետեւյալ բանաձեւով՝

$$W\Pi1_гран = \sum_{i=1}^R W(\phi акт\Pi1)i$$

$$W01_гран = \sum_{i=1}^R W(\phi акт01)i$$

$$WСальдо_гран = W\Pi1_гран + W01_гран,$$

որտեղ՝

$W(\phi акт\Pi1)i$ ՝ i - ԷՄԳ-ով օրացուցային ամսվա ընթացքում մատակարարման յուրաքանչյուր կետով ստացված էլեկտրաէներգիայի փաստացի քանակությունն է: Սալդո փոխհոսքի հաշվարկման բանաձևի համար արժեքը վերցվում է փոխհոսքի ուղղության նշանով,

$W(\phi акт01)i$ ՝ i - ԷՄԳ-ով օրացուցային ամսվա ընթացքում մատակարարման յուրաքանչյուր կետով հաղորդված էլեկտրաէներգիայի փաստացի քանակությունն է: Սալդո փոխհոսքի հաշվարկման բանաձևի համար արժեքը վերցվում է փոխհոսքի ուղղության նշանով,

R ՝ ԷՄԳ-ի քանակությունն է միջպետական հատվածքում, որը ներառված է օրացուցային ամսվա ընթացքում աշխատանքում:

9. ՄՄՏ-ի շրջանակում էլեկտրաէներգիայի միջպետական հաղորդում իրականացնելիս միջպետական հատվածքներում փաստացի փոխհոսքերի՝ պլանայինից շեղման արժեքի եւ ծավալների հաշվարկման կարգը

Միջպետական հատվածքներում փաստացի մատակարարումները ներառում են հետեւյալ տարրերը՝ էլեկտրաէներգիայի (հզորության) միջպետական հաղորդման ծավալները, կողմերի տնտեսվարող սուբյեկտների կողմից կնքված առեւտրային պայմանագրերում ներառված էլեկտրաէներգիայի ծավալները, վթարային օգնության ծավալները եւ պլանայինից սալդո-փոխհոսքերի փաստացի արժեքների շեղումով պայմանավորված ծավալները:

Պլանայինից սալդո-փոխհոսքերի փաստացի արժեքների ժամային շեղման մեծության հաշվարկը եւ շեղումների ծավալի որոշումը իրականացվում է «ՄԷՀ ԴՑԸ» ԲԲԸ, ՊԱՄ «Բելէներգո», АО "KEGOC" եւ «ՄԷՀՀՕ» ԲԲԸ-ի կողմից հետեւյալ սկզբունքների հիման վրա՝ կախված, թե ում կողմից է նախաձեռնությունը՝

(ա) Ռուսաստանի Դաշնության էներգահամակարգով էլեկտրաէներգիայի (հզորության) միջպետական հաղորդում իրականացնելիս որպես էլեկտրաէներգիայի միջպետական հաղորդման ժամային ծավալների մեծություն ընդունվում է պլանային արժեքների համապատասխան մեծությունը, որում հաշվի է առնվել դիսպետչերական գրաֆիկը:

(բ) Հաշվետու ժամանակահատվածի յուրաքանչյուր ժամի համար առետրային պայմանագրերով էլեկտրաէներգիայի մատակարարման փաստացի ժամային ծավալները ընդունվում են որպես պլանային արժեքներին համապատասխանող ծավալներ, որում հաշվի է առնվում ճշգրտումներ մտցնելու սահմանված կարգի համաձայն դիսպետչերական օրական գրաֆիկը:

(գ) Ժամային շեղումների ծավալները, որոնք կարգավորվում են ՄՏՏ անդամ չհանդիսացող պետությունների էներգահամակարգերի համաձայն (արտաքին հաշվեկշռում) հաշվի են առնվում ՄՏՏ շրջանակներում՝ շեղումների ծավալներում: Արտաքին հաշվեկշռման ծավալների որոշման կարգը համաձայնեցվում է ՄՏՏ անդամ պետությունների սահմանակից էներգահամակարգերի համակարգային օպերատորների հետ (միասնական ազգային (համառուսական) էլեկտրացանցի կառավարման գծով կազմակերպությունների մասնակցությամբ):

(դ) Վթարային օգնության համար էլեկտրաէներգիայի ծավալները սահմանվում են վթարային օգնություն ցուցաբերելիս՝ էլեկտրաէներգիայի առք ու վաճառքի պայմանագրերով, որոնք կնքվում են ազգային ներքին շուկաների սուբյեկտների միջեւ:

Ժամային շեղումների ծավալները ենթակա են Կողմ հանդիսացող տնտեսավարող իրավասու սուբյեկտների միջեւ ֆինանսական կարգավորման համաձայն այն պայմանագրերի, որոնք նախատեսված են 6-րդ բաժնով՝ Կողմերից յուրաքանչյուրի համար միջպետական հաղորդում ապահովելու նպատակով:

Ելնելով էլեկտրաէներգիայի զուգահեռ աշխատանքի մասին պայմանագրերի (տեխնիկական պայմանագրերի) պայմանները պահպանելու անհրաժեշտությունից, այդ թվում՝ ՄՏՏ անդամ պետությունների էներգահամակարգերի միջպետական փոխհոսքերի հաճախականությունը կարգավորելու մասով, շեղումների արժեքը պետք է փոխհատուցվի էլեկտրաէներգիայի (հզորության) ազգային ներքին շուկաներին սուբյեկտներին հիմնավորված ծախսերի համար, որոնք նրանք կրում են էլեկտրաէներգիայի (հզորության) ազգային շուկայում հաշվեկշռված համակարգերի առնչությամբ մասնակցության արդյունքում:

Շեղումների արժեքի հաշվարկը պետք է իրականացվի հաշվի առնելով էլեկտրաէներգիայի (հզորության) առքի/վաճառքի ծավալների հաշվառման հատուկ կարգը՝ նպատակ հետապնդելով ապահովել էներգահամակարգերի զուգահեռ աշխատանքի տեխնիկական կողմը այնպիսի ծավալներով, որոնք չեն գերազանցում էլեկտրաէներգիայի համակարգերի զուգահեռ աշխատանքի մասին պայմանագրերում (տեխնիկական պայմանագրեր) կամ ՄՏՏ անդամ պետությունների էլեկտրաէներգիայի ոլորտում հարաբերությունների կարգավորմանը վերաբերող այլ պայմանագրերում սահմանված արժեքները:

Շեղումների համար փոխհատուցում կատարելու նպատակով գնված եւ վաճառված էլեկտրաէներգիայի եւ հզորության հաշվարկի ժամանակ օգտագործվող քանակական եւ գնային հարաչափերը հաստատվում են Ռուսաստանի Դաշնության առետրային կազմակերպությունների հաշվետու փաստաթղթերով:

Պայմանագրերի համաձայն մատակարարումների արժեքը հաշվարկելիս, չի թույլատրվում կատարել էլեկտրաէներգիայի (հզորության) ծավալների կրկնակի հաշվառում: